

rk-74

SIIPIRIKKO 1/1974

JOENSUUN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN JÄSENTIEDOTE

SIIPIRIKKO 1/74

Julkaisija Joensuun lintutieteellinen yhdistys r.y.
Puheenjohtaja Paavo Liimatta Merimiehenkatu 20 D 27 Joensuu
Sihteeri Hannu Järvinen Heinäpurontie 36 C 10 Joensuu

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUTAIPALEELLE: Reijo Erola	1
KEVÄÄN 1973 ARKTISET MUUTTAJAT JOENSUUSSA: Matti Kapanen ja Visa Rauste	2
VUODEN 1973 PETOMUUTTO JOENSUUN SEUDULLA: Matti Kapanen	5
ORNITOLOGINEN ATLAS-PROJEKTI - LINTUJENHARRASTAJIEN YHTEINEN VOIMANNÄYTE ::.....	9
TUULIHAUKKA-PROJEKTI	10
YÖLAULAJIEN ESIINTYMINEN POHJOIS-KARJALASSA KESÄLLÄ 1973: Visa Rauste	11
HARVINAISUUDET 1973: Matti Kapanen	14
KATSAUS PÖLLÖJEN ESIINTYMISEEN 1973: Hannu Järvinen	18
ISOT LINNUT (ANSER-HANHET, KURJET, JOUTSENET) 1973: Tapani Missonen	20

Joko olet liittynyt jäseneksi Joensuun lintutieteelliseen yhdistykseen? Ellet, voit tehdä sen maksamalla jäsenmaksun 5 mk posti-
siirtotilille Ku 87955-8.

KEVÄTMUUTON KULKU JOENSUUN SEUDULLA 1973: Paavo Liimatta.....23

ALKUTAIPALELLE

Kädessäsi on ensimmäinen Siipirikko, nuoren Joensuun lintutieteellisen yhdistyksen julkaisu. Alku on ulkoasun suhteen vaatimaton, mutta sisältö on rautaa; kaikki vuoden 1973 tärkeimmät lintutapahtumat Pohjois-Karjalassa esitellään seuraavilla sivuilla.

Nyt aloitettua julkaisutoimintaa pyritään jatkamaan, sillä tarpeeksi on havaintoja kerätty omiin viikkoihin ja liian moni mielenkiintoinen ilmiö on jäänyt selvittämättä ja vain muutamien yksittäishavaintojen varaan. Toivotaan, että Siipirikosta tulee laajan maakuntamme lintumiesten yhdysside, eikä tämä ensimmäinen yritys jää ainoaksi räpistelyksi. Joten - tarttuokaapa kynään ja raapustelkaa kirjoituksia, ehkäpä saamme toisenkin lehden tänä vuonna.

Kuluvan vuoden asiat vaativat selvittelyä, sillä tärkeitä tutkimuksia on tulossa ja jo menossakin. Ensinnäkin tuulihaukkaprojekti. Koko maassa kerätään kaikki havainnot 15.5.-1.8. väliseltä ajalta ja erityisesti pesähavaintoja kaivataan. Pidetäänpä tavoitteena kaksi pesää lintumistä kohti P-Karjalassa. Tuulihaukaista lisää sisäisivuilla.

Toinen kohde on Suomen lintuatlas-projekti. Tässä tutkitaan Suomen pesimälinnustoa ulkomaisten esimerkkien mukaisesti. Tästäkin kerrotaan lehdessämme. Molemmat projektit jatkuvat tulevinakin vuosina ja vaativat pitkäjännitteistä toimintaa.

Tietysti jatkamme myös maunonseurausta, joka vuosi vuodelta tarjoaa uusia ja yllättäviä piirteitä - viime kevään valkuposkiharhat. Erämaalajistonkin tutkiminen on vielä mahdollista alueellamme, mutta käsiesä alkaa olla viimeiset hetket.

Mielenkiintoista lintukesää.

Reijo Erola

KEVÄÄN 1973 ARKTISET MUUTTAJAT JOENSUUSSA

Matti Kapanen & Visa Rauste

Keväällä 1973 tarkkailtiin Joensuun seudulla arktisia muuttajia ahkerasti, ehkä ahkerammin kuin koskaan aikaisemmin. Eniten havainnoitiin linjalla Höytiäisen kanavan suisto- Linnunlahti - Vehkalahti. Runsaasti tuli havaintoja myös mm. Milonniemestä, Matalasta ja Kulhon seudulta.

Gavioiden muuton aloitti kuikka 30.4., jolloin kaksi lintua lensi Höytiäisen kanavalla SE. Vaikka toukokuun ensimmäisen viikon aikana Gaviaita näkyi melkein päivittäin, olivat muuttajat silti hyvin vähäisiä. Esim. 6.5. muutti kaksi kuikkaa ja viisi sp:tä, 8.5. kuusi kuikkaa ja kolme sp:tä. Verraten niukkana muutto jatkui toukokuun puoliväliin saakka. Ensimmäinen 10 yksilön päivä oli 17.5., jolloin nähtiin kuusi kuikkaa ja kuusi sp:tä. 18.5. Gavioiden summa oli 22 ja seuraavana päivänä jo 27. 20.5. muutto vilkastui entisestään ja päivän summa oli 73 muuttajaa ja 21.5. oli sitten kevään huippupäivä: yhteensä 90 Gaviaa, joista vain kaksi määritettiin kuikiksi, yksi kaakkuriksi ja loput 87 olivat sp:tä. Valtaosa linnuista nähtiin Höytiäisen kanavalta. 22.5. muutto lopahti huomattavasti, vain 13 yksilöä, mutta vilkastui 23.5. uudelleen, jolloin havaittiin yhteensä 58 Gaviaa ja kevään loppurynnistykseenä muutti Matalassa 24.5. 55 yksilön Gavia-lauma koilliseen. Viimeiset yksilöt nähtiin 4.6., jolloin kolme kuikkaa viuhkoi pohjoiseen. - Kevään Gavioiden summaksi tuli yhteensä 424. Vesilintujen muutto oli ilmeisesti vilkkaampaa kuin koskaan aikaisempina keväinä. Tosin syynä tähän lienee hyvin aktiivinen tarkkailu. Muutto alkoi verraten voimakkaana jo ennen toukokuun puoliväliä; 11.5. muutti jo yli 2800 vesikistä, joista vain sata määritettiin alleiksi, 60 mustalinnuiksi ja 32 pilkkasiiviksi. 12.-14.5. muutti myös useita satoja, mutta 15.5. muutto saavutti jo suuremmat mittasuhteet, sillä kaikkiaan nähtiin yli 3800 vesikistä, joista 730 allia, 750 mustalintua, loput määrittämättömiä. Sen jälkeen seurasi kolmen päivän tauko, jona aikana todettiin vain muutamia kymmeniä yksilöitä. 19.5. muutto käynnistyi uudelleen ja tuolloin tuli muuttajien yhteissummaksi 2100, seuraavana päivänä havaittiin 1000 lintua vähemmän. Muuton selvä huippuvaihe

sattui 21.-23.5. Tällöin rynnisti kaikkiaan 15.000 vesilintua pohjoisille pesimäseuduilleen. Määritetyistä yli 7000 oli alleja, mustalintuja 900 ja pilkkasiipiä 47. Tämän jälkeen muutto väheni jyrkästi. Parina iltana näkyi vielä muutamia satoja muuttajia ja kuun lopulla enää joitakin kymmeniä. Koko kevään vesiidissummaksi tuli 27000 yksilöä, joista lähes 9000 allia, 2000 mustalintua, 120 pilkkasiipeä, 880 Melanitta sp:tä ja lähes 15000 Clangula/Melanittaa.

Branta-hanhien muutto on normaalisti Joensuun seudulla hyvin vähäistä ja vain muutamia pikkuparvia, jos niitäkään, nähdään keväisin. Kevät 1973 muodosti kuitenkin järkyttävän poikkeuksen, sillä Joensuulaiset lintumiehet saivat kokea näillä seuduin todellisen 'vuosisadan muuton'. Ensimmäiset Brantat nähtiin 11.5. Höytiäisen kanavalla. Varsinaisen ryntäyksen enteenä oli 21.5., jolloin 12 valkuposkihanhea muutti Linnunlahdella N. Seuraavana päivänä mahtava massamuutto sitten alkoikin. Ensimmäiset määrittämättömät Brantat menivät klo 9.50 Lehmossa ja klo 10 jälkeen oli Linnunlahden havainnointipaikka miehitetty ja muutto täydessä käynnissä. Muuttoa kesti koko päivän ja se päättyi illalla kuuden jälkeen. Muuton vilkkain ajankohta oli klo 11-12, jolloin muutti 2000 lintua, mm. 600 yksilön valkuposkilauma suoraan havainnointisijoiden yli. Myös klo 13-14 ja 17-18 päästiin yli 1000:n hanhen. Kun päivän hanhet summattiin, saatiin lopputulokseksi huikeat 8500 yksilöä, joista 3500 määritettiin valkuposkihanhiksi, sen sijaan varmoja sepelhanhia ei todettu lainkaan. Valtaosa hanhista nähtiin Linnunlahdella, mutta useita tuhansia havaittiin myös Mitalassa ja Utrassa, joissa saatiin muutamia Linnunlahdella määrittämättä jääneitä parvia selvitettyksi. Seuraavana päivänä muutto jatkui edelleen, mutta paljon vaatimattomampana. Parin aamutunnin aikana muutti pääasiassa Linnunlahdella 580 Brantaa ja illalla hieman yli 200. Kevään viimeinen Branta-havainto tehtiin 27.5. Höytiäisen kanavalla: 30 yks. NE

Kahlaajien muutto oli hyvin niukkaa. Varsinkin punakuireja odotettiin hartaasti heti toukokuun puolivälin jälkeisinä päivinä, mutta vain 17.5. todettiin pientä muuttoa: Höytiäisen kanavalla 120+24, muuten nähtiin kuireja vain muutamia yksilöitä tai pikkuparvia. Meriharakoita muutteli pitkin toukokuuta joitakin parvia ja

yksinäisiä lintuja; mm. Ukonniennessä 27, Muloossa 11.5. 60 ja 15.5. 7 yks. ja 20.5. Linnunlahdella 9 yks:n jono N. Punajalkaviklosta tehtiin toistakymmentä havaintoa. Sen sijaan tundrakurmitsa havaittiin vain neljästi; joka kerta yksinäinen lintu. Ensimmäinen suosirri näyttäytyi 14.5. Höytiäisen kanavalla. Sen jälkeen nähtiin päivittäin 1-2 lintua ja vain kuun loppupuolella todettiin muutamia pikkuparvia: 25.5. n. 30 yks.

Fikkusirri nähtiin ensimmäisen kerran 25.5. ja siitä lähtien niitä piiperteli usein Höytiäisen kanavan suistossa ja Kulhon Kotalahdella myöhään kesäkuun puolelle saakka. Esim. 29.5. kanavalla 18 ja 30.5. 12 paikallista. Kotalahdella todettiin 29.5. 25 yks:n parvi, 19.6. vielä 16 ja 26.6. yksinäinen viivyttelijä.

Kihuja on pidetty sisämaassa pelkästään satunnaisvieraina. Näin onkin ilmeisesti tunturi- ja leveäpyrstokihun kohdalla. Sen sijaan merikihu muuttanee säännöllisesti sisämaankin poikki ainakin siellä, missä muitakin arktisia muuttajia nähdään tavallista enemmän. Tätä olettamusta tukevat joensuulaisten havainnoitsijoiden viime vuosien arktikatarkkailun yhteydessä tekemät varsin runsaat havainnot. Keväällä 1973 merikihuja näkyi enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Yllättävää oli myöskin eräiden parvien koko. Pyhäselkä on kihujen ilmeinen kerääntymispaikka ja sieltä ne sitten lähtevät parvina muutolle. Lähes kaikki merikihut olivat vaalean muodon yksilöitä, sillä vain yksi varma tumma lintu nähtiin. Ensimmäinen muuttaja todettiin 12.5. Höytiäisen kanavalla matkaamassa NW. 18.5. havaittiin niinikään kanavalla 7+1+1 muuttava ja 18 yksilön lauma kiertelemässä Pyhäselällä. Parven mukana oli myös kevään ainokainen leveäpyrstokihu. Seuraavat hyvät muuttopäivät olivat 22.5., jolloin Mutalassa muutti 7 yks:n parvi NE ja 23.5., joka oli kevään huppupäivä: Linnunlahdella namulla 25+14+5 N ja illalla vielä 1 NE. Vielä 24.5. meni kanavalla 5 kihua pohjoiseen ja kevään viimeinen yksilö 28.5. myös kanavalla. Kevään yhteismääräksi saatiin 88 yksilöä.

VUODEN 1973 PETOMUUTTO JOENSUUN SEUDULLA

Matti Kapanen

KEVÄT

Kokonaisuudessaan näytti kevään petomutosta muodostuvan varsin lattea, mikä osaltaan johtui siitä, ettei yhtään todellista massamuuttopäivää todettu, vaan muutto tuntui jakautuneen tasaisesti huhtikuun jälkipuoliskolle ja toukokuun alkupäiviin. Onneksi sentään oli useita kohtalaisen hyviä päiviä, joten petojen loppusumma pääsi kohoamaan loppujen lopuksi varsin suureksi. Buteoiden muuten aloitti piekana, joka nähtiin 7.4. Naljakan peltojen yllä ja seuraava yksilö muutti 9.4. Vehkalahdessa. Normaalisti ensimmäiset piekanat on nähty noin viikkoa myöhemmin. Ennen huhtikuun puoliväliä havaittiin vielä pari Buteota, mutta kunnolla muutto käynnistyi 15.4., jolloin nähtiin 8 Buteota ja 7 piekanaa. Seuraavana päivänä todettiin ensimmäinen varma hiirihaukka. 17.4 muutto vilkastui selvästi: 13 Buteota, 12 piekanaa ja 4 hiirihaukkaa. 18.4. vastaavat lukemat olivat 20+12+2. Tämän jälkeen seurasi muutossa pieni tauko, mutta jo 21.4. muutto reipesi uudestaan ja päivän "saalis" oli 23 Buteota, 19 piekanaa ja 5 hiirihaukkaa. 22. ja 23.4. olivat myös hyviä päiviä, sillä molempina päivinä Buteoiden yhteissumma oli 44. Eniten muuttajia nähtiin Vehkalahdessa, Lehmon niityillä ja Hasaniemessä. Jälleen muutto lopahti lähes täysin muutamaksi päiväksi ja eräänlaisen loppurynnistyksen muodostivat 27.-29.4. nähdyt 44 muuttajaa. Vielä toukokuun puolella havaittiin vähäistä muuttoa, mm. 22.5. hiirihaukka matkalla pohjoiseen Sulkalahdessa.

Toukokuun loppupuoliskolla, Buteoiden jo mentyä, aloittivat mehiläishaukat muuttonsa, tosin vähälukuisina, kuten aina Joensuun seudulla. 18.5. muutti Höytiäisen kanavalla ja Kukkosen- saareissa kolme todennäköistä mehiläishaukkaa. 23.5. nähtiin ensimmäiset varmat yksilöt Linnunlahdella, jossa kaksi muutti N ja lisäksi kaksi Buzzardia. Viimeinen havainto tehtiin 27.5. Höytiäisen kanavalla, jossa yksi todennäköinen mehiläishaukka matkasi NW.

Sinisauhokkajen muutto käynnistyi 15.4., jolloin kaksi koirasta

lenteli Utran kanavan lähellä Leveälahdella. Sen jälkeen muutto jatkui tasaisena ilman mitään huippupäivää. Tosin pientä tiivistymistä oli havaittavissa huhti- toukokuun vaihteessa, jolloin 27.4.-2.5. todettiin yhteensä kahdeksan yksilöä. Viimeinen liihottelija näkyi 13.5. Kulhossa.

Kalasääksestä tehtiin kevään kuluessa hieman yli kymmenen havaintoa. Ensimmäiset yksilöt nähtiin 23.4., jolloin sekä Mitalassa että keskikaupungin yllä havaittiin lähes samanaikaisesti yksi lintu. Muutto jatkui vielä reilusti toukokuun puolelle, sillä esim. Mitalassa muutti 8.5. yksi yksilö pohjoiseen. Tämänkin jälkeen tehtiin vielä kiertelevistä yksilöistä havaintoja, mutta kysymyksessä saattoivat olla myös jossain lähistöllä pesivät linnut. Tällainen oli esim. 26.5. Siilaisen yllä nähty kaartelija.

Varpushaukan muuton alkamisajankohtaa on vaikea määritellä talvehtivien lintujen takia. Niinpä keskikaupungin tuntumassa liikehti jo maaliskuun puolivälin tienoilla 1-2 lintua: mm. 14.3. kaksi yksilöä. Ensimmäiset muuttavat yksilöt todettiin huhtikuun ensimmäisen viikon jälkeen; 8.4. Linnunlahdella 1 NW, seuraavana päivänä Hasanniemessä ja Vehkalahdessa kummassakin 1 lintu NW. Muutto jatkui yksinäisten lintujen tiputteluna huhtikuun puoliväliin saakka. 15.4. tapahtui muutossa pientä pirstostusta. Tällöin havaittiin yhteensä 7 yksilöä ja 22.4 saakka näkyi monena päivänä puolenkymmentä yksilöä. 15.-22.4. nähtyjen varpushaukkojen summaksi tuli 41, mikä on lähes puolet koko kevään yhteismäärästä. Muutto jatkui, joskin jo selvästi heikentyneenä vapun tienoille, jonka jälkeen todettiin enää muutamia kiertelijöitä.

Ampuhaukan muutto alkoi maaliskuun viimeisinä päivinä: 26.3. yksi yksilö Hasanniemessä ja 29.3. 1 N Vehkalahdessa. Muutto jatkui tasaisen niukkana koko huhtikuun ajan ja muutamia kiertelijöitä riitti vielä myöhään toukokuuhun. Myös tuulihaukka ennätti näytettyä maaliskuun puolelle, sillä 30.3. nähtiin Vehkalahdessa yksi yksilö ja 31.3 yksinäinen lekuttelija sekä Leveälahdella että siilaisella. Tuulihaukankin muutto oli varsin niukkaa. Parhaimpina päivinä, 15. ja 18.4. nähtiin molempina kuusi yksilöä, Toukokuun aikana havaituista linnuis lienevät jo useimmat olleet paikallisia pesijöitä, mutta esim. 18.5. Vehkalahdessa NW matkan-

nut lintu saattoi vielä olla muuttaja. Nuolihaukkahavainnot supistuivat neljään: ensimmäinen 1.5. Iksenniityillä ja viimeinen yksilö muutti 31.5. Matalassa NW.

SYKSY

Buteot aloittivat muuttonsa pian elokuun puolivälin jälkeen. Jo 18.8. liiteli Höytiäisen kanavalla hiirihaukka SE ja seuraavana päivänä nähtiin sen pohjoinen serkku piekana Kotalahdella. Hiirihaukkojen muutto oli vilkkainta syyskuun ensimmäisen viikon aikana, jolloin havaittiin kaikkiaan 23 yksilöä. Viimeinen muuttohavainto tehtiin 22.9. Piekanoja ei syyskuun alkupuoliskolla näkynyt lainkaan, loppukuultakin on vain muutamia havaintoja, esim. 22.9. neljä yksilöä. Eniten piekanoja muutti lokakuun alkupuolella, mm. 6.10. yhteensä 8 muuttajaa ja seuraavana päivänä 6. Viimeinen havainto tehtiin 19.10. Matalassa, jossa yksinäinen lintu taivali etelään.

Mehiläishaukkoja määritettiin vain yksi: 13.9. 1 yksilö etelään Höytiäisen kanavalla. Sen sijaan määrittämättömiä isoja petoja, Buzzardeja, nähtiin syyskuussa melko paljon ja ne lienevät suurimmaksi osaksi olleet mehiläis- ja hiirihaukkoja. Viimeinen Buteo havaittiin 21.11 Matalassa.

Sinisuhaukka näyttäytyi jo 11.8. Kotalahdessa ja 15.8. oli samassa paikassa jälleen yksi lintu. Molemmat olivat koiraita, ehkä sama yksilö. Tämän jälkeen nähtiin vielä kymmenkunta yksilöä, kaikki naaraspuukuisia. Viimeinen havainto 16.9. Pilkossa.

Varpushaukasta alkoi tulla havaintoja elokuun puolivälistä lähtien ja aina lokakuun alkuun saakka laji olikin lähes jokapäiväinen näky retkillä. Yleensä päivittäiset summat olivat 1-3 yksilöä, mutta 1.9. todettiin kaikkiaan 9 lintua.

Syksyn ensimmäinen ampuhaukka nähtiin 12.8. Kotalahdessa. Laji oli tasaisen vähälukuinen koko syksyn. Eniten havaintoja kertyi syyskuulta ja vielä lokakuun puolella tehtiin pari havaintoa. Viimeinen näkyi 25.10. Repokalliassa. Tuulihaukkojen yhteissummaksi tuli 24. Määrä on kuitenkin liian suuri, sillä monet olivat nähneet mm. Höytiäisen kanavalla useita kertoja saman lähietäällä pesineen poikueen saalistuspuuhissa suistossa. Myös eräät Leveälahden havainnot koskenevat useimmassa tapauksissa samaa tai samoja yksilöitä.

Nuolihaukastakin suurin osavhavinnoista on tehty Noljaikan ja Linnunlahden välisellä alueella, missä pesii joka vuosi ainakin yksi pari ja etenkin elokuun loppupuolella näkee poikueen lentelevän hyönteispynnissä vuoroin kanavalla, vuoroin Linnunlahdella tai jossain niiden välimaastossa. Tällainen havainto on mm. 28.8., jolloin Linnunlahdella lenteli kolme yksilöä. Suuransaisia muuttohavaintoja on vain pari: 31.8. Mutalassa ja 7.9. Höytiäisen kanavalla yksi lintu etelään. Viimeinen yksilö näyttäytyi 15.9.

Kevät- ja syysmuuton petolintusummat 1973

	kevät	syksy
Aquila/Haliaetus	1	-
Buteo buteo	35	30
Buteo lagopus	101	30
Buteo sp.	160	ks. Buzzard
Accipiter nisus	86	62
Accipiter grntilis	8	5
Accipiter sp.	45	9
Milvus migrans	2	-
Haliaetus albicilla	2	2
Fernis apivorus	3	1
Buzzard	7	46
Circus aeroginosus	2	1
Circus cyaneus	15	13
Circus sp.	2	-
Pandion haliaetus	12	1
Falco subbuteo	4	18
Falco columbarius	24	17
Falco tinnunculus	45	24
Falco sp.	9	1

ORNITOLOGINEN ATLAS-PROJEKTI - LINTUJENHARRASTAJAIN YHTEINEN
VOIMANNÄYTE = ALKAA KESÄLLÄ 1974

Mistä on kysymys?

Ihminen muuttaa luontoa kiihtyvällä nopeudella ja vaikuttaa lintulajien levinneisyyteen. Suojelu- ja tutkimustehtäviä varten tarvitsemme luotettavia tietoja lintujen levinneisyydestä. Onko niitä? Meillä on tietoja, mutta ne ovat pikemminkin ornitologien kuin lintujen levinneisyydestä kertovia. Mitä tiedämme esimerkiksi useimpien suhteellisen yleisten lintujen levinneisyydestä Suomen eri osissa? Tarkasti ottaen emme juuri mitään.

Mikä on Atlas-projekti?

Atlas-projekti on pitkäjänteinen ohjelma lintujen levinneisyyden kartoittamiseksi, ei sattumanvaraisin retkeilyin, vaan tarkoin valittujen tutkimusruutujen pohjalla. Atlas-projekti toteutettiin Brittein saarilla 1968-72 ja se on käynnissä tai käynnistymässä useimmassa Euroopan maissa. Tutkittavat ruudut valitaan joko maantieteellisen tai useimmiten ns. yhtenäiskoordinaatiston avulla. Maissa missä on vähän maata ja paljon ornitologeja, pyritään tutkimaan kaikki ruudut. Meillä tuokin pystymme koluamaan koko Suomen, ja siksi näyteruudut on sattumanvaraisesti valittava. Ruudun koko on 10x10 km:n ns. perusruutu, joista vuosien kuluttua yhdistetään 50x50 km:n ruutuihin perustuva, koko Euroopan kattava lintujen levinneisyyskartasto. Tosiaankin, Atlas-projektin päämääränä Suomessakin on tasaisesti yli maan levittäytyvään tutkimusruudukkoon pohjautuva lintujen levinneisyyskartasto.

Miten kenttätyö tapahtuu?

Atlas-projektia johtaa koko maassa pääorganisaattori, joka on yhteydessä aluevastaaviin (P-Karjalassa Reijo Erola, Keskuskoulu A 2, 81280 Uimaharju). Hän puolestaan hoitaa omalla alueellaan ruutujen jaon harrastajien kesken, kerää tulokset ja välittää ne pääorganisaattorille. Mitä tekee sitten tavallinen lintujenharrastaja? Hän tutkii valitsemansa ruudun erilaiset elinympäristöt ainoana päämääränään todeta, mitkä lajit ruudussa pesivät. Päämääriin ei kiinnitetä huomiota. Kun laji on kerrankin tutkimusjakson (mahdollisesti 5 v) aikana löydetty pesivänä, sitä ei tar-

vitse ruudusta sen jälkeen hakea. Pesiminen ilmaistaan kolmella eri varmuusasteella: mahdollinen, todennäköinen ja varma. Kukin ruutu vaatii keskimäärin kymmenien tuntien retkeilyä, mutta ryhmätyönä voidaan ruutu tutkia jopa yhden viikonvaihteen aikana. Pääorganisaattori hoidattaa tulosten tietokonekäsitteilyn kunkin pesimäkauden jälkeen ja välittää kenttätöiden tekijöille tuloksia työn edistymisestä.

Halukkaat ottakoot yhteyden aluevastaavaan, jolta saa kartat ja laskettavat ruudut tarkasti rajattuina.

Aluevastaava Reijo Erola, Keskuskoulu A 2 81280 Uimaharju

TUULIHAUKKA-PROJEKTI

Pesimäaikaiset havainnot

Kaikki tuulihaukasta tehdyt yksittäisetkin havainnot kuluvalta vuodelta ajalta 15.5.-1.8. kerätään ja havainnot pyydetään ilmoittamaan tarkoitusta varten laaditulla kaavakkeella.

Pesähavainnot

Kaikki ensi kesänä löytyvät asutut tuulihaukan pesät olisi ilmoitettava tuoreeltaan projektin yhdyshenkilölle tai suoraan rengastajille, jotta mahdollisimman monen pesä poikaset voidaan rengastaa. Jokaisesta pesästä täytetään myös kaavake, jossa tarkoin selvitetään pesäpaikkatiedot. Kaavakkeita saa aluevastaavalta.

Aluevastaava Reijo Erola, Keskuskoulu A 2 81280 Uimaharju

Tuulihaukkarengastajia P-Karjalassa:

Alanen, Markku	Sulkulahti, 80230 Joensuu 23 p. 31096
Järvinen, Hannu	Heinäpurontie 36 C 10 80110 Joensuu 11
Kapanen, Matti	Nahkurinkatu 10 80150 Joensuu 15
Tiussa, Jouko	Kuusitie 7 A 1 80110 Joensuu 11 p. 22265
Rauste, Visa	Kuusitie 7 G 2 80110 Joensuu 11

YÖLAULAJIEN ESIINTYMINEN Pohjois-Karjalassa kesällä 1973

Väinö Rauste

Pohjois-Karjalan yölaulajaretkeily oli kesällä 1973 varsin runsasta, mutta se suuntautui lähes yksinomaan maakunnan eteläosien ja Joensuun ympäristön parhaille alueille karumpien itä- ja pohjoisosien (ehkä lukuunottamatta Lieksan seutua, joka ei kuulu tämän katsauksen piiriin) jäädessä paljon vähemmälle. Ilmeisesti yhtään varsinaista yölaulajaretkeä ei tehty Juukaan, Enoon, Ilomantsiin, Tuupo- tai Kihtelysvaaraan ja Polvijärvelle. Kontiolahdellekin tehtiin vain pari pientä satunnaista retkeä. Sen sijaan Outokummussa, Liperissä, Joensuussa, Pyhäselässä, Rääkkylässä, Tohmajärvellä, Värtsilässä, Kiteellä ja Kesälahdella retkeiltiin ahkerasti. Tällä alueella, jota seuraavassa kutsutaan "aktiiviseksi alueeksi", lienee suunnilleen saavutettu Laaksosen retkeilyteho. Niinpä verrattaessa tämänvuotisia lukuja Laaksosen vastaaviin, saataneen paremmin todellista tilannetta kuvastavia tuloksia vertailemalla tämän "aktiivisen alueen" lukuja kuin kokonaisuuksia, jotka Laaksosella perustuivat koko maakunnan, siis myös Lieksan ja Nurmeksen käsittäviin takseerauksiin.

Kuten ennenkin, rajoitettiin tänäkin vuonna pelkästään laulavien yksilöiden toteamiseen, eikä esim. pesintää liene tarkkailtu lainkaan. Tässä katsauksessa käsiteltyjen lajien pesiä ei löydetty ja suoranaisesti pesintään viittavia havaintoja tehtiin vain yksi viitakertuksesta ja yksi satakielestä, vaikka huomattava osa näiden lajien kannoista pesinee.

Äänteleviä luhtahuitteja löydettiin yhteensä 32. Laaksosen löysi parhaana vuotensa koko maakunnasta 21 yksilöä, joten tämänvuotinen määrä on varsin suuri. Parhaat keskittymät olivat Tohmajärven rannoilla ja Kiteen Juurikassa, molemmissa neljä koirasta. Ruus-rääkän kohdalla vuosi lienee ollut keskinkertainen tai heikokko. Yhteensä löytyi 19 koirasta, kun Laaksosen paras vuosi toi 57 narisijaa. Mitään huomattavia keskittymiä ei esiintynyt, vaan havaintoja tuli kaikkialta, missä retkeiltiin. Värtsilän laajoilta viljelmiltäkin löytyi vain kaksi koirasta.

Satakieli esiintyi hyvin runsaana. Havaintoaineisto käsittää 108 koirasta Laaksosen parhaan vuoden ollessa vain 43. "Aktiivisen alueen" summien suhde on suunnilleen 99:37. Kanta lienee tosiasiasakin ollut paljon vahvempi kuin 1960-luvulla, vaikka onkin muistettava, ettei Laaksosen erikoisesti keskittynyt satakielen. Valitettavasti kaikki yölaulajayhteenvedot vuosilta 1967-72 puuttuvat, joten on vaikea sanoa, oliko kannan suuruus tilapäistä vai onko laji tosiaan yleistynyt.

Myös pensassirkkalintuja löytyi suhteellisen runsaasti, yhteensä 34 laulajaa. Laaksosen paras vuosi tuotti 28 koirasta koko maakunnasta. Tohmajärven ja Värtsilän seudut olivat tänäkin vuonna Pohjois-Karjalan parhaita pensassirkkalintualueita. Viitasirkkalintuja löytyi neljä (Liperin Käsämä 2, Fyhäselän Niittylahti ja Tohmajärven Luosojoki), mikä on keskimääräistä enemmän.

Viitakerttusiakin oli runsaasti, yhteensä 79 laulavaa koirasta. Tämä on tosin huomattavasti vähemmän kuin Laaksosen parhaan vuoden (1966) summa 106, mutta "aktiivisen alueen" luvut ovat 1973 79 ja 1966 77 laulavaa koirasta, joten ilmeisesti kanta 1973 oli suunnilleen huippuvuoden 1966 tasolla, ehkä jopa hieman suurempi. Paras keskittymä on edelleen Tohmajärven Kemie. Reitillä Asemakylä - Kemie - Kirkkonieki oli tänä vuonna 22 laulavaa koirasta Härimmäisten yksilöiden etäisyyden ollessa noin kuusi kilometriä. Tiheys on epäilemättä suurimpia Suomessa. Luhtakerttusia tavattiin viisi (Joensuun Niinivaara ja Sulkulahti, Tohmajärven Kaurila 2 ja Kesälähdän kk.), mikä on suunnilleen normaalimäärä.

VÄLILUOKAT KOKKICIS-ARMAJASSA 1973 (EI OLESSEKÄÄ ILESKÄ, TURKUNEN JA VALTION TIETÖJÄ)

	P por	C ore	L lus	L ons	L flu	A pal	A dum
SOVIJÄRVI	4	-	4	-	-	-	-
SOVIOLAPPI	-	1	5	1	-	-	-
KKO	1	-	-	-	-	-	-
OUTOPIEFO	1	2	3	3	-	-	4
IIVRI	9	6	13	5	2	-	7
JONSSU	1	1	16	2	-	2	7
FTHÄSEIKÄ	-	1	19	4	1	-	11
RÄKYYLÄ	1	-	6	2	-	-	5
TORAJÄRVI	4	3	16	7	1	2	27
VÄRTSILÄ	3	2	9	7	-	-	3
KITES	8	2	15	2	-	-	13
KESÄLAHTI	-	1	2	1	-	1	2
	32	19	108	34	4		79

HARVINAISUUDET 1973

Matti Kapanen

Yhä kasvavan harrastajajoukon ja varsinkin erittäin aktiivisen retkeilyn ansiosta harvinaisuusluettelo venyi pitkäksi ja kaikin puolin melko edustavaksi. Havaintoja on perinteisten Joensuun lintupaikkojen lisäksi alkanut tippua runsaasti myös maakunnasta, mikä taas johtuu siitä, että ensinnäkin joensuulaiset ovat alkaneet suunnata retkiään yhä laajemmalle ympäristöpitäjiin ja toiseksi maaseudun omien miesten luovuttaessa enemmän havaintojaan. On vihdoinkin alettu tajuta, ettei joku Höytiäisen kanavan suisto ole suinkaan ainoa "autuaaksi tekevä" lintupaikka.

Joensuun ulkopuolella tehdyissä havainnoissa on kunnan nimi mainittu erikseen, Joensuun havainnoissa vain esikaupunkialue tai muu paikan nimi.

Phalacrocorax carbo. 25.5. 1 paikall. juv. Kukkosensaaren edustalla (JE) ja 1.9. muutti 1 yks. SW Höytiäisen kanavalla (JE ym.).

Anas strepera. Höytiäisen kanavalla lenteli pari 20.5. (JH, KaK, KiK).

Anser albifrons. 18.5. ruokaili yksinäinen lintu Värtsilän Säpäperinjärvellä rantaniityllä (TE, KV) ja 1.5. todennäköinen Ilomantsin Kesonsuolla (MK, PL, VR).

Anser erythropus. 29.4. laskeutui 1 yks. kahden metsähänhen seurassa Höytiäisen kanavan suistoon jäälle; lepäilivät hetken ja jatkoivat ESE (MK, PL).

Cygnus columbianus. 29.4. Tohmajärven Kangasvaarassa 1 yks. kahden laulujoutsenen kanssa E (HJ, TM, VR).

Aquila/Haliaeetus. Utrassa 29.4. määrittämätön kotka S (JE, KaK ym.).

Milvus migrans. 12.5. 1 saalisteleveä lintu Ilomantsin Hiidenlahden maastossa Koitereen läheellä (RE). Höytiäisen kanavalta kaksi havaintoa: 8.5. 1 yks. NW (HJ, VR) ja 6.6. saapui 1 yks. W:stä ja lähti pian takaisin (TJ, JM).

Haliaeetus albicilla. Itärajan takaiset merikotkat ilahduttivat joensuulaisia linnustajia neljästi: 28.4. 1 juv. Höytiäisen kanavalla NE (MK, OP), samassa paikassa 18.5. 1 vaihtopukuinen S

(HJ,MK,VR), 13.9. kaarteli 1 vanha lintu Linnunlahden yllä hetken ja liiteli S (MK, TM, VR) ja 21.9. 1 vanhus SW Höytiäisen kanavalla (TM).

Falco peregrinus. Kuin muistona menneistä käväisi vanha lintu Ilomantsin Kesonsuella 9.5. (HJ, PL, VR).

Coturnix coturnix. 3-4.8 huuteli koiras Kontiolahden Iiksenniityl-
lä (KaK, KiK ym.).

Rallus aquaticus. 4.6. 1 koiras innokkaasti äänessä Rääkkylän
Lamminpohjassa (HJ, MK, VR) ja 20.6. koiras Kiteen Juurikkajärvellä
(JM, TJ, HP). Jälkimmäinen kuultiin vielä muutama ilta myöhemminkin.

Limosa limosa. 30.4. 1 yks. Värtsilän sääperinjärvellä (TE, KV)
ja Kulhon Kotalahdella 1 yks. 12.5. (KaK, KiK).

Xenus cinereus. 22.5. viivähti 1 yks. hetken Höytiäisen kanavalla
ja lähti äänellen SW (HJ), 28.5. 1 paikall. Kulhon Kotalahdella
(KaK) ja 6.6. 1 yks. jälleen Höytiäisen kanavalla (TJ, JM).

Calidris canutus. Vain yksi havainto: 5.9. 1 vaihtopukuinen Höyti-
äisen kanavalla (TM).

Calidris bairdii. 1.9. ruokaili Höytiäisen kanavan suistossa pik-
kukahlaajien sekaparvessa oudon näköinen sirri, joka myöhemmin
tunnistettiin kirjallisuuden, kuvien ja ääninäytteen perusteella
bairdinsirriksi. Laji on kotoisin P-Amerikasta, vähäinen esiinty-
mä on myös Aasian puolella. Euroopassa, pääasiassa Englannissa,
laji on tavattu vain toistakymmentä kertaa. Tämä oli kolmas Suo-
messä tehty havainto ja siitä tulee muussa yhteydessä tarkempi se-
lostus (HJ, PL).

Calidris ferruginea. 22-25.5. 1 vanhapukuinen Höytiäisen kanavalla
(monet). Syksyllä melko paljon havaintoja.

Crocethia alba. Syksyllä melko runsas. 29.8.-20.9. lähes jokni
päivä Höytiäisen kanavan suistossa. Paras päivä 3.9., jolloin
11 yks. (MK, VR).

Stercorarius pomarinus. 18.5. 1 yks. nähtiin Höytiäisen kanavan
suistosta lentellessä merikihujen mukana Pyhäselällä (HJ, iK, VR).

Larus marinus. 1.4. Enon Uimaharjussa Pielisjoen suulla 1 yks. harmaalokkien seurassa (RE).

Larus hyperboreus. Samassa paikassa missä em. merilokki tavattiin isolokki paikallisena 28.4. (RE)

Sterna paradisea. 3.6. 1 paikall. Höytiäisen kanavalla (PZ).

Streptopelia turtur. 10.6. Kiteen Puhoksessa 1 yks. langallo ja kyllästyttyään töllisteleviin lintumiehiin lähti viuhkomaan pois (MK, PL, VR).

Streptopelia decaocto. Joensuun keskustan lähistöllä hautausmaan ja paloaseman ympäristössä eleli 1 yks. 6.7. lähtien aina heinäkuun loppupäiviin saakka (MK ym.).

Dendrocoptes leucotos. Pyhäselässä Mälon ja Mansikka-ahon seuduilla näyttäytyi valkoselkätikka neljästi; mm. 11.5. soidintava koiras (JP).

Nucifraga caryocatactes. 1.10. Pyhäselän Reijolassa 1 NE (JP).

Parus cyanus. Vuoden riiemastuttavin ja yllättävin tuttavuus löytyi Tohmajärven Kirkkoniemestä, jossa 11.5. tavattiin pesää rakentava valkopäätiäispari. Poikaset kuoriutuivat n. 10.6. ja muutenkin pesintä näytti sujuvan hienosti. Toisin kuitenkin kävi. Viikkoa myöhemmin todettiin poikasten kuolleen ja vain toinen emo nähtiin paikalla, toinen oli ehkä jotenkin tuhoutunut, mikä saattoi olla taas ainakin osasyynä poikasten menehtymiseen. (HJ, VR ym.). Joka tapauksessa valkopäähavainnot eivät loppuneet tähän. 27.8. nähtiin jälleen Kirkkoniemessä 2 yks. (MK, VR) ja 22.10. löytyi kohmettunut lintu Pyhäselän Mälostä. Lintu kuoli seuraavana päivänä ja se luovutettiin Joensuun Korkeakoululle (JT:n ilm.).

Acrocephalus arundinaceus. Löytyi yllättäen kolme yksilää. 1.-15.6. 1 laulava koiras Liperin Vaiviossa aivan pienessä lahden perukan ruokikossa (JE ym.), 7.6. raksutteli koiras Värteilän Uudenkylänlammella (TE). 21.6. 1 koiras Kiteen Juurikkajärvellä (JM, HP ym.), jossa se kuultiin vielä pari iltaa myöhemminkin. Laji on tavattu P-K:ssa vain kahdesti aikaisemmin.

Acrocephalus scirpaceus. 13.6. lähtien parin päivän ajan 1 lat-

lava koiras Höytiäisen kanavan suiston ruokossa (VR ym.).

Phylloscopus trochiloides. Löytyi toistakymmentä yksilöä seuraavasti: 18.5. 1 koiras Kukkosensaareessa (EL), 20.5. 1 koiras Sulkulahdessa (MA), 22.-23.5. 1 koiras Noljakassa (JE ym.), 23.5. 1 koiras Kiihtelysvaaran Heinävaarassa (HJ, PL, VR), 28.5. Enon-Kontiolahden rajamailla Kolvanan urossa 1 koiras (HJ, MK, VR), samassa paikassa 21.6. 2 koirasta (HJ ym.), 2.6. Tohmajärven Hiidenvaarassa 1 koiras (TE, KV) ja 4.6. 1 koiras Tohmajärven Kemiessä (TE), 4.6. 1 koiras Niinivaaralla ja samassa paikassa 9.7. pari, 9.8. edelleen 1 yks. (JE), 9.6. 1 koiras Kiihtelysvaaran Huhtilammella (OE), Liperin Härkinvaarassa 16.-24.6 1 koiras ja 22.7. toisaalla 1 koiras (PZ), 7.7. ja 20.-21.7. Niinivaaralla Ekkanään ja Nepen ympäristössä 1 koiras (JM), 14.7. 1 koiras Pyhäselän Mansikka-ahossa (JP) ja 2.8. saatiin Sulkulahdessa 1 yks. Verkosta (MA, JT).

Phylloscopus borealis. 28.6. Enon Ukkolassa 1 laulava koiras (RE), 20.6. 1 laulava koiras Kontiolahden k:n lähellä (HJ ym.) ja 20.-21.7. 1 yks. Kiihtelysvaaran Haukilammella (JE).

Motacilla citreola. 11.9. ruokaili nuori sitruunavästäräkki Höytiäisen kanavan rantalietteellä västäräkkien seurassa. Lajin parhaita tuntomerkkejä olivat mm. kirkkaan valkeat siipijuovat ja kyynärsulkien reunat, yläpuoli pääläeltä yläperään saakka oli tasaisen tummanharmaa, tummempi kuin västillä, rinnan seutu kuviton, koko alapuoli valkeahko, rinnassa kollanruskea vivahte ja venähtävä r-pitoinen häni (MK).

Lanius senator. 3.6. 1 yks. tähyilemässä Höytiäisen kanavalla matelien rantamäntyjen latvuksissa (PM).

Coccothraustes coccothraustes. 23.9. Mutalassa 2 yks. (MK) ja 13.11. 1 kiertelevä Niinivaaralla (OP).

Passer montanus. 20.5. Joensuu keskustan tuntumassa 1 yks. (PL) ja Mutalassa joulukuun alkupuolelta lähtien 1-2 yks. ruokinta-paikalla koko talven (MK).

Havainnoitsijat: M.Alanen (MA), R.Erola (RE), J.Eronen (JE), T.Eronen (TE), O.Eskelinen (OE), J.Hyttinen (JH), T.Joronen (TJ), H.Järvinen (HJ), M.Kapanen (MK), Kari Koskela (KaK), Kimmo Koskela (KiK), E.Lavikainen (EL), P.Liimatta (PL), J.Miettinen (JM), T.Missonen (TM), P.Mähönen (PM), J.Pursiainen (JP), O.Puustinen (OP), H.Päivinen (HP), V.Rauste (VR), J.Tiussa (JT), K.Varonen (KV), P.Zetterberg (PZ).

KATSAUS PÖLLÖJEN ESIINTYMISEEN 1973

Hannu Järvinen

Pöllöjen runsaudessa on havaittavissa ravintoeläinten määrien vaihteluista johtuvia selviä huippuja (kulminaatioita) ja aallo-pohjia noin neljän vuoden välein. Ilmeisesti vuosi 1973 oli huip-pu ja pöllökannat kääntyivät taas laskuun. Vuosi oli kokonaisuutena erinomainen. Mm. lapin- ja sarvipöllöjä havaittiin ennen-näkemättömän runsaasti.

Pöllöjen kuunteluretkiä tehtiin keuhällä yhteensä n. 15. Ne suun-tautuivat etupäässä Joensuun itäpuolisille alueille. Kesän yölau-lajatakseerausten yhteydessä kuultiin paljon sarvipöllöpoikueita. Parhaiten tutkittiin eteläinen Pohjois-Karjala, Joensuun lähi-ympäristö ja Liperin kunta. On muistettava, ettei minkään lajin kokonaiskannasta voida tehdä arvioita havaittujen pöllöjen run-sauden perusteella, sillä monet tekijät, esim. retkeilyaktiivi-taus tietyllä alueella ja sää vaikuttavat havaintomääriin.

Bubo bubo. Ei soidin- eikä pesimähavaintoja.

Glaucidium passerinum. Ei soidin- eikä pesimähavaintoja.

Strix aluco. Kevään ainoat soidinhavainnot Pyhäselästä: yksi kahuileva koiras Mulossa 11. ja 14.3. ja toinen Haapaniemessä 18.3. Pesimähavaintoja neljä: Joensuun Sulkalahdessa pöntössä pesä, josta ilmeisesti ryöstettiin munia kuten edellisenäkin vuonna. Liperin Käsämässä 18.6. lentopoikue, jossa oli n. neljä poikasta (kaksi rengastettiin). Pyhäselässä kaksi pesää: toinen Mulossa ja toinen Niittyahdessa. Niittyahden pesässä oli neljä poikasta, jotka rengastettiin.

Strix nebulosa. Lapinpöllöä koskevia havaintoja tehtiin yllättävän runsaasti. Kaikkiaan kolme pesimähavaintoa tuli yhdistyksen jäsenten tietoon. 30.-31.3 välisenä yönä kuultiin Kontiolahden

Harivaarassa soidintava pari. Pesää ei keväällä etsiskelyistä huolimatta löydetty, mutta Paavo Liimatta löysi 22.6. paikalta lentopoikueen, jossa oli kaksi poikasta. Enon Naurisvaarassa oli pesä, jossa 5.6. tavattiin kaksi poikasta. Värtsilän Kaustajärvellä pesä, jossa 15.6. nähtiin pesäpuun ympäristössä neljä poikasta. Harivaaran kaksi ja Värtsilän kolme poikasta ja emo rengastettiin.

Strix uralensis. Lajista tehtiin kolme soidinhavaintoa: koiras kuultiin Kiihtelysvaaran Huhtilammella 21.4., Enon Löytöjärvellä koiras 27.3. ja samana päivänä koiras Enon Sarvingissa. Joensuun Repokalliolla pesi pari pöntössä; tämän pesän kaksi poikasta rengastettiin. Lisäksi tavattiin 11.5. Enon Pahkavaarassa yksi yksilö.

Asio otus. Soidinhavaintoja vain kaksi: Pyhäselän Mansikka-ahossa Värtsilän Patsolassa koiras. Pesä- ja poikuehavaintoja tehtiin peräti 51 (ks. taulukko). Poikueet tai pesät löydettiin melkein yksinomaan yölaulajaretkillä, siis mitään järjestelmällisiä etsintöjä ei tehty. Vain muutama poikanen rengastettiin.

Asio Flammeus. Suopöllöistä tehtiin vain joitakin pesintä- tai pesintään viittaavia havaintoja. 23.4. nähtiin Outokummun Syemäjärvellä soidinlennolla oleva pari. Outokummun Mustaajoella pesye, jossa kaksi poikasta (toinen rengastettiin). Joensuun Kulhosta löytyi yksimunainen pesä 12.5. Samassa pesässä oli 20.5. kuusi munaa, 25.5. vain neljä munaa ja myöhemmin munat hävisivät kokonaan. Yksi ehjä muna löytyi sattumalta n. 50 m:n päästä pesästä. Läheellä pesineet variksetko? 19.7. neljä lentopoikasta ja emo nousivat lentoon Kulhon Kotalahdella. Mahdollisesti sama poikue nähtiin 26.8. n. kahden kilometrin päästä edellisestä paikasta.

Aegolius funereus. Soidinhavaintoja helmipöllöistä on yhteensä 33 ja pesiä löydettiin 15. Poikasia oli keskimäärin pesyettä kohti 4,4 kpl. Renkaan sai jalkaansa 37 helmipöllönuorukaista.

Taulukko pöllöistä 1973

	sarvipöllö pesimähav.	helmpöllö soidinhav.	pesimähav.
Eno	1	4	2
Ilomantsi	1	3	
Joensuu	8		1
Juuka		1	
Kiihtelysvaara		6	1
Kitee	10		
Kontiolahti	1	12	3
Liperi	13	3	
Oulokumpu	3		1
Pyhäselkä	2	1	
Rääkkylä	2		
Tohmajärvi	7	2	7
Tuupovaara		1	
Värtsilä	3		
Yht.	51	33	15

ISOT LINNUT (ANSER-HANHET, KURJET, JOUTSENET) 1973

Tapani Missonen

Tässä katsauksessa on käsitelty ainoastaan Joensuun tai aivan sen lähiympäristön (Kotalahti - Kulho) havaintoja. Ympäristökuntien havainnot ovat liian vähäisiä ja hajanaisia, jotta niistä olisi saanut selkeää kuvaa.

Anser-hanhet

Muuton aloittivat 15.4. Vehkalahdella nähdyt 13+6 metsähanhea matkaamassa kohti pohjoisia pesimäseutujaan. Tämän jälkeen tavattiin muuttavia Ansereita lähes päivittäin toukokuun ensimmäiselle viikolle asti. Aukon muodostaa jakso 30.4. - 3.5., jolloin ei havaittu ainoatakaan hanhea. Huippupäiviä olivat 21.4. -33 yks., 28.4. -48 yks. ja 6.5. -128 yks. 6.5. tapahtuneen ryntäyksen jälkeen muutto lopahti täysin, ainoat havainnot 12.5. 2 yks., 16.5. 3 yks. Yhteensä koko keväänä nähtiin 402 Anser-hanhea 66 parvessa. Määritettyjä metsähanhia 216 yks. 30 parvessa.

Syksyn Ansermuutto oli kauden kohokohtia. Muuton aloitti 15.9. Höytiäkisen suistossa tavatut 25 metsähanhea. Seuraavinakin päivinä liikkui muutamia parvia, mutta 21.9. tulivat varsinaiset massat. Silloin muutti yhteensä 2292 hanhea, joista suurin osa oli Anse-reita. Muutamien parvien muoto ja yksi parvi määritettyjä sepel-hanhia antoivat aiheen merkitä kaikki määrittämättömät hanhet Anser vel Branta-hanhiksi. Metsähanhia meni kolme päivänä 678 yks.; suurin parvi käsitti n. 500 yksilöä, jotka valtavana porisevana lauttana velloivat kohti lounasta. Anser vel Branta-hanhia muutti yhteensä 1614 yks. 28 parvessa. Seuraavana päivänä meni vielä massojen rippeitä, yhteensä kolme hanhea. Kylmillä ilmoilla ja nava-kalla pohjoistuulella saattoi olla syynä hanhien näinkin voimakkaaseen massarynnistykseen. Viimeiset hanhet, määritettyjä metsä-hanhia, nähtiin 5.10. 27+1 yks. SW. Koko syksyn yhteissummaksi tuli 803 metsähanhea, 21 Anser sp:tä, 1694 Anser vel Branta-hanhea.

Kurjet

Kevään kurkimuuton aloitti Joensuuun keskustassa nähty kuuden yksilön parvi (SSE), mutta varsinainen muutto pääsi käyntiin vasta huhtikuun 20:n päivän jälkeen. 21.4.-29.4 välisenä aikana havaittiin yhteensä 139 yks. Huippupäivät 28.4. -33 yks. ja 29.4. -42 yks.. 29.4. havaittuun määrään antaa oman lisäyksensä tehostettu havainnointi; yhteinen muutonseurauspäivä, Joensuussa neljä tarkkailupistettä. Toukokuun aikana nähtiin kurkia harvakseltaan aina loppukuulle saakka. Piniä huippuja 19.5. 18 yks. ja 28.5. 25 yks.. Osa toukokuun kurjista saattoi olla tuplasti laskettuja, sillä useat havainnot koskivat kierteleviä parvia. Huomattavaa kurkien muutossa oli se, että parvien koot Etelä-Suomeen verrattuna olivat pieniä: 1-2 yks. 45, 3-9 yks. 22 ja yli 9 yks. 3 parvea. Kevään yhteissummaksi tuli 221 yksilöä 70 parvessa. Syysmuutto kurjilla oli verraten vaisua. Alkusyksyllä nähtiin kierteleviä lintuja. Syyskuun alussa nähtiin ensimmäiset määrätietoisesti etelään matkaavat parvet. Viimeinen havainto 10.9. Mat-lassa: 2 yks. S. Yhteissumma syksyltä 82 yks. - 10 parvea.

Joutsenet

Ensimmäiset joutsenet nähtiin Linnunlahdella 25.3., jolloin kaksi yksilöä lensi kohti pohjoista. Seuraavia lintuja saatiin odotella jo toista viikkoa, kunnes 4.4. tavattiin 2 yksilöä ruokailemassa Linnunlahden täytemaa-alueella. Vehkalahdella tuntia myöhemmin nähdgt 2 yks. SE lienevät samoja lintuja. Jälleen viikon tauko, sitten 13.4. Hasanniemessä 2 yks. NNE. Tämän jälkeen muutto käynnistyi ja joutsenia nähtiin suunnilleen parin päivän välein toukokuun alkuun saakka. Huippupäivät 27.-28.4., jolloin ensimmäisenä päivänä 24 yks. ja jälkimmäisenä 17+ 2 yks. nähtiin lennossa pohjoista päin. Muutontarkkailupäivänä 29.4. jäi saalis Joensuussa laihaksi: 1 yks., mutta tohmajärvellä nähtiin P-Karjalan oloisessa ainutlaatuinen joutsenten massamuutto. Yhteensä 130 yksilöä 8 parvessa. Suurimmat parvet 44, 33 ja 27 yksilöä. Kevään viimeiset nähtiin Joensuussa 2.5. Niinivaaralla 9 yks. NE. Loppusumma 68 yks., 12 parvea.

Sykeyllä joutsenet näyttäytyivät viisi kertaa, kaikki Höytiäisen suistossa. Ensimmäiset 12.9. 2 yks. Viimeiset joutsenet 4+2 yks. nähtiin 11.10. Syksyn vaatimattomaksi yhteissummaksi tuli 13 yks.

*

Joensuun lintutieteellisen yhdistyksen toimihenkilöitä 1974

Puheenj. Paavo Liimatta Merimiehenkatu 20 D 27 80110 Joensuu 11
Varapj. Matti Kapanen Nahkurinkatu 10 80150 Joensuu 15
Sihteeri Hannu Järvinen Heinäpurontie 36 C 10 80110 Joensuu 11

KEVÄTMUUTON KULKU JOENSUUN SEUDULLA 1973

Paavo Liimatta

Seuraavassa esitettävät tiedet perustuvat niihin kuudentoista retkeilijän palauttamiin muuttolistoihin, jotka toimitettiin tämän kirjoittajalle 13.2. 1974 mennessä. Havainnot on kerätty suurin piirtein Joensuun kaupungin alueelta ja listat perustuvat vain kirjallisesti annettuihin ilmoituksiin.

Lintukevään kulku

Lintukevään 1973 alku oli hiukan edellä normaalia. Tuttu kevään merkki - ensimmäinen mastavaris - nähtiin jo 13.3. Kukkosen saarella. Varsinaista muuton alkua saatiin kuitenkin odotella vielä kymmenkunta päivää. 23.3. näyttäytyivät ensimmäiset muualta tulleet kottaraiset (4 yks.) Repolan kaatopaikalla. Seuraavana päivänä ehtivät Joensuun korkeudelle kiuru ja hemppo. Lämmin sää houkutteli 25.3. kolme uutta tulokasta: harmaalokki (7yks.), töyhtöhyppä ja kaksi yllättävän aikaista joutsenta. Ennen kuin vaihdetta nähtiin 28.3. Koppolassa 3 sepelkyyhkyä, 29.3. saapui sinisorsa, ampuhaukka, tunturikiuru, peippo ja pulmunen, 30.3. tuulihaukka ja lapinharakka sekä 31.3. järripeippo. Maaliskuun aikana saapui peräti 16 lajia, mikä osoittaa muuton aikaisuuksia.

Huhtikuun ensimmäisen puoliskon aikana sää pysytteli koko ajan verraten kylmänä ja joinakin päivinä satoi lunta niin, että jo paljaaksi sulaneet pellot peittyivät. Useina aamuina oli havaittavissa peippojen ja kiurujen takaisinmuuttoa. Mitään katastrofia ei kuitenkaan tullut ja kylmästä ajankohdasta huolimatta uusia lajeja saapui. Naurulokki havaittiin 4.4. ja seuraavana päivänä ilmestyivät sekä isokoskelo- että telkkäpari Pielisjoen sulaan. Seuraavina 7.4. tulivat piekana ja västäräkki, 8.4. pajusirkku ja 9.4. niittykirvinen sekä kahlanjista taivaanvuohi ja lehtokurppa.

Kuukauden puolivälin tienoilla muutto vilkastui: vuorossa olivat vaasilinnut ja pedot. 14.4. löytyivät Höytiäisen kanavalta tavi, haapana ja jouhisorsa, sekä seuraavana päivänä uivelo ja kaksi parvea metsähanhia. Petoista olivat liikkoella sinisuohaukka ja hiirihaukka, molemmat 15.4.

Huhtikuun puoleenväliin mennessä saapuivat myös punakylki ja selkälokki (12.4.), kalalokki ja punarinta (14.4.) sekä isokuovi (15.4.). Kevään ensimmäinen kurkiaura kaarteli 16.4. kaupungin yllä puolenpäivän aikaan. Kuukauden loppuun mennessä saapui runsaasti yli 20 lajia. Tukka- ja punasotka täydensivät vesilinnustoa 16. ja 17.4. Metsäviklo saapui samanaikaisesti laulurastaan kanssa 18.4. ja seuraavana päivänä kirjattiin silkkiuikka ja kivitasku. Kuukauden loppupuoli olikin vesilintujen ja kahlaajien ryynnistystä. Kahlaajia tuli muutaman päivän edellä normaalia tuloaikaansa seuraavassa järjestyksessä: pikkutylli 21.4., kapustarinta 26.4., punajalka- ja valkoviklo 27.4., rantasipi 28.4., tylli 29.4. sekä jänkäkurppa, pikkukuovi, liro, suokukko 30.4.

Vesilinnuista ehtivät ennen kuun loppua tukkakoskelo 25.4. ja kuikka, heinätaavi sekä lapasorsa 30.4.. Kalasääski saapui normaalisti 23.4. Hyönteissyöjistä tilitalti ehti tapansa mukaan ensimmäisenä, mutta samana päivänä, 29.4., nähtiin myös metsäkirvisiä. Yhteensä huhtikuun aikana saapui 55 lajia.

Useimmat toukokuussa saapuneet lajit olivat myös edellä normaalia tuloaikaansa. Heti kuun alkupuolella lämpimien säiden ansiosta hyönteissyöjät lisääntyivät. Haara- ja räystäspääsky nähtiin 2.5. kirjosiippo 3.5., keltävästäräkki 4.5., pensastasku, leppälintu ja pajulintu 6.5. ja 7.5. vielä hernekerttu. Kahlaajista näyttäytyivät mustaviklo 3.5. ja lapinsirri 6.5.

Odotetun arktisten vesilintujen muuton aloitti 300 yksilön alliparvi, joka 11.5. muutti Linnunlahdella itään. Mustalintu ja pilkkasipi havaittiin muutolla seuraavana päivänä. Arktisia kahlaajia saapui usean lajin voimalla. Karikukko löytyi Höytiäisen kanavalta 9.5., meriharakka 10.5. ja samana päivänä ensimmäiset punakuirit. Säännöllisesti Joensuun kautta Jäämerelle muuttava merikihu ohitti Höytiäisen kanavan 12.5.. Suosirri nähtiin vasta 14.5. Arktisen muuton ohessa jatkui hyönteissyöjien saapuminen: 10.5. todettiin ruokokerttunen, 11.5. lapinkirvinen, 12.5. käki ja harmaasiippo sekä lapinmatkaaaja sinirinta ja 13.5. pensaskerttu. Viimeisenä tulevista pedoista nähtiin ruskosuohaukka 15.5. ja kaksi mehiläishaukkaa 18.5.. Vielä ennen arktikavyöryän alkamista ehtivät lehtokerttu ja tervapääsky 18.5., pikkulepinkäinen ja punavarvunen 19.5., joista jälkimmäinen yleistyí heti.

Kevätsää muuttui 20.5. tienoilla erittäin lämpimäksi, päivälämpötilat olivat yli +20 astetta, tuuli heikkoa etelänpuolelta. Tällöin alkoi kenties mahtavin luonnonnäytelmä, minkä joensuulaiset lintumiehet ovat saaneet paikkakunnallaan kokea. Arktiset vesilinnut tulivat sellaisin joukoin, ettei niistä näin sisämaan olosuhteissa oltu juuri kuviteltukaan. Tämän vyöryyn päälajiksi tuli valkoposkihanhi, jota aikaisempina vuosina äli nähty vain nimeksi. 21.5. aamupaivällä muutti Linnunlahden yli enteellisesti 12 valkoposkihanhea. Seuraavana päivänä 22.5. alkoi Brantojen yhtenäinen virta n. klo 10 aikaan ja tätä jatkui aina seuraavan päivän iltaan saakka. Tänä aikana muutti yli 9000 Brantaa, joista kaikki määritetyt olivat valkoposkia. Näinä päivinä nähtiin myös ennätyskellisen paljon alleja ja mustalintuja sekä merikihuja. Arktisia kahlaajia muutti yllättävän vähälukuisesti. Tundrakurmita saapui erittäin aikaisin: 16.5., pikkusirri 25.5. ja vesipääsky 27.5. Arktisen muuton jo vaimennuttua saapuivat vielä yölaulajat ja kultasirkku. Viitakerttunen kuultiin 30.5. ja muut lajit vasta kesäkuun puolella.

Yhteenvetona lintukeväästä 1973 voidaan todeta, että se oli normaalia selvästi aikaisempi. Mennyt talvi oli vähäluminen, maa paljastui tavallista aikaisemmin ja kun säästytettiin takatalvelta niin em. tekijät suosiollisten säiden avustuksella tekivät keväästä muutolle suosiollisen. Erityisen ilahduttavaa oli joensuulaisten lintumiesten aktiivisuus kevään aikana. Tästä syystä kertyi kertyi paljon arvokkaita havaintoja ja ennätyskiä kaatui. Saadun aineiston perusteella käsitys kevätmuuton alkamisesta 1973 on varmasti oikea ja luotettava. Kuitenkin olisi syytä kiinnittää huomiota siihen, että kevätmuutto etenkin artikojen osalta jatkui aina kesäkuun 10. päivään saakka. Useimmat joensuulaiset lintumiehet kuitenkin näyttävät lopettavan kevätstajauksen jo touko-kuun viimeisellä viikolla ja siirtyvät joko kesälaitumille tai seuraamaan yölaulajia.

Seuraavilla sivuilla on taulukko kevätmuuton kulusta 1973. Siinä esitellään 1. ja 2. muutohavainto kustakin lajista

KEVÄÄN 1973 ENSIMMÄISET MUUTTOLINNUT LAJEITTAIN

LAJI	1. HAVAINTO	2. HAVAINTO
G. arctica	30.4 2SE Höyt. kanava	1.5 1 Höyt. kanava
G. stellata	21.5 1NW Höyt. kanava	
P. cristatus	19.4 1 Hasanniemi	20.4 1 Pielisjoki
P. griseigena	Ei muuttohavaintoa	
P. auritus	Ei muuttohavaintoa	
A. platyrhynchos	29.3 2 Pielisjoki	30.3 monin paikoin
A. crecca	13.4 2 Höyt. kanava	14.4 9 Höyt. kanava
A. querquedula	30.4 2 Höyt. kanava	23.5 2 Höyt. kanava
A. penelope	14.4 2 Höyt. kanava	15.4 4 Höyt. kanava
A. acuta	14.4 2 Höyt. kanava	17.4 4 Höyt. kanava
A. clypeata	30.4 2 Höyt. kanava	2.5 5 Höyt. kanava
A. marila	6.5 4 Pielisjoki	13.5 5 Linnunlahti
A. fuligula	16.4 4 Pielisjoki	
A. ferina	17.4 9 Höyt. kanava	
B. clangula	5.4 2 Hasanniemi	7.4 2 Höyt. kanava
C. hyemalis	11.5 Linnunlahti	12.5 Runsaasti
M. fusca	12.5 4 Kukkosaari	20.5 6NW Höyt. kanava
M. nigra	12.5 12 Kukkosaari	13.5 25 Ukonniemi
M. serrator	25.4 1 Kukkosaari	28.4 1 Kukkosaari
M. merganser	5.4 2 Vehkaniityt	5.4 2 Kukkosaari
M. albellus	15.4 1 Höyt. kanava	27.4 2 Höyt. kanava
A. fabalis	15.4 13 Vehkalahti	15.4 6 Vehkalahti
B. leucopsis	21.5 12N Linnunlahti	22.5 n. 8000
C. cygnus	25.3 2N Linnunlahti	4.4 2 Linnunlahti
B. buteo	16.4 1 Vehkalahti	21.4 useita
B. lagopus	7.4 1 Noljakka	9.4 1 Vehkalahti
P. apivorus	18.4 2 Höyt. kanava	23.5 2N Linnunlahti
C. aeruginosus	15.5 1 Höyt. kanava	23.5 1S Linnunlahti
C. cyaneus	15.4 2 Leveälahti	17.4 1 Höyt. kanava
P. haliaetus	23.4 1W Keskuksa	25.4 1NE Hasanniemi
P. subbuteo	1.5 1 Iiksenniityt	6.5 1SW Höyt. kanava
F. columbarius	29.3 1 Vehkaniityt	6.4 1 Kulho
F. tinnunculus	30.3 1 Vehkalahti	13.3 1 Siilainen
G. grus	16.4 6SE Keskuksa	18.4 1 Pilkko
H. ostralegus	10.5 1 Höyt. kanava	10.5 27 Ukonniemi
V. vanellus	25.3 1 Ukonniemi	26.3 1+2 Ukonniemi
C. hiaticula	29.4 1W Lehmonniityt	29.4 1 Höyt. kanava
C. dubius	21.4 1 Lehmonniityt	25.4 1 Höyt. kanava
B. squatarola	16.5 1 Höyt. kanava	23.5 1 Höyt. kanava
P. apricaria	26.4 2 Vehkalahti	29.4 2 Vehkalahti
A. interpres	9.5 1 Höyt. kanava	20.5 1 Höyt. kanava
C. gallinago	10.4 1 Linnunlahti	13.4 1 Vehkalahti
L. minimus	30.4 1 Höyt. kanava	9.5 1 Höyt. kanava
S. rusticola	10.4 1 Mutala	14.4 1 Höyt. kanava
N. arquata	15.4 2 Hasanniemi	16.4 1 Kukkosaari
N. phaeopus	30.4 1 Höyt. kanava	5.5 1SW Höyt. kanava
L. lapponica	10.5 2 Höyt. kanava	13.5 3 Höyt. kanava
T. ochropus	18.4 2 Hasanniemi	18.4 1 Kukkosaari
T. glareola	30.4 1 Höyt. kanava	1.5 1 Höyt. kanava
T. hypoleucos	28.4 1 Höyt. kanava	1.5 2 Höyt. kanava
T. totanus	27.4 1 Kukkosaari	6.5 2N Höyt. kanava

T. erythropus	3.5	2NE	Höyt. kanava	6.5	1N	Höyt. kanava
T. nebularia	27.4	1	Höyt. kanava	28.4	1	Höyt. kanava
C. minuta	25.5	2	Höyt. kanava	29.5	18	Höyt. kanava
C. temminckii	6.5	1	Höyt. kanava	16.5	2	Höyt. kanava
C. alpina	14.5	1	Höyt. kanava	29.5	2	Höyt. kanava
L. falcinellus	26.5	1	Höyt. kanava	28.5	1	Kotalahti
P. pugnax	30.4	2	Höyt. kanava	3.5	4	Höyt. kanava
P. lobatus	27.5	2	Höyt. kanava	27.5	1	Linnunlahti
S. parasiticus	12.5	1NW	Höyt. kanava	18.5	27	Höyt. kanava
L. argentatus	25.3	7	Repola	25.3	2	Kukkosensaari
L. fuscus	12.4	2	Kukkosensaari	13.4	2	Höyt. kanava
L. canus	14.4	1	Hasanniemi	14.4	3	Iloaari
L. ridibundus	4.4	1	Hukanhauta	6.4	1	Hasanniemi
L. minutus	29.4	6NW	Höyt. kanava	29.4	2	Utran kanava
S. hirundo	6.5	4	Kukkosensaari	6.5	2	Höyt. kanava
C. palumbus	28.3	3	Koppola	3.4	2	Iikeenniitty
C. oenas	14.4	1	Kukkosensaari	16.4	1	Kulho
C. canorus	12.5	1	Sillainen	12.5	1	Sulkulahti
A. flammeus	14.4	1	Utran kanava	15.4	1	Leveälahti
A. apus	18.5	1N	Höyt. kanava	19.5	1	Linnunlahti
J. torquilla	5.5	1	Kukkosensaari	6.5	1	Iikeenvaara
A. arvensis	24.3	2	Hasanniemi	24.3	1	Repola
E. alpestris	29.3	2	Vehkaniitty	31.3	3	Vehkaniitty
H. rustica	2.5	1	Vehkalahti	4.5	4	Höyt. kanava
D. urbica	2.5	1	Niinivaara	4.5	3	Höyt. kanava
R. riparia	6.5	1	Repola	7.5	1	Höyt. kanava
O. oriolus	23.5	1	Höyt. kanava			
C. frugilegus	13.3	1	Kukkosensaari	15.3	2	Kukkosensaari
T. troglodytes	18.4	1	Repokallio	3.5	1	Kukkosensaari
T. viscivorus	18.4	1	Utran kanava	18.4	1	Matala
T. pilaris	8.4	2	Vehkaniitty	9.4		useita
T. philomelos	18.4	1	Hasanniemi	21.4		useita
T. iliacus	12.4	1	Hasanniemi	12.4	3	Höyt. kanava
T. merula	5.4	5	Kukkosensaari	8.4		useita
O. oenanthe	19.4	1	Hasanniemi	19.4	1	Vehkalahti
S. rubetra	6.5	1	Höyt. kanava	6.5	1	Repokallio
P. phoenicurus	6.5	1	Noljakka	6.5	1	Niinivaara
L. luscinia	21.5	1	Kukkosensaari	21.5	1	Sulkulahti
L. svecica	12.5	1	Kukkosensaari	12.5	1	Höyt. kanava
E. rubecula	14.4	1	Matala	17.4	1	Repokallio
L. naevia	3.6	1	Pilkko	5.6	1	Kettuvaara
A. palustris	7.6	1	Niinivaara			
A. dumetorum	30.5	1	Niinivaara	30.5	1	Koppola
A. schoenob.	10.5	1	Kukkosensaari	11.5	2	Kukkosensaari
S. atricapilla	30.5	1	Noljakka	4.6	1	Sulkulahti
S. borin	18.5	2	Kukkosensaari	20.5	2	Repokallio
S. communis	13.5	1	Kukkosensaari	13.5	1	Utran kanava
S. curruca	7.5	1	Kukkosensaari	9.5		Matala
P. trochilus	6.5	1	Kukkosensaari	7.5	2	Kukkosensaari
P. collybita	29.4	1	Utran kanava	30.4	1	Hasanniemi
P. sibilatrix	11.5	1	Aavanranta	15.5	4	Sulkulahti
M. striata	12.5	2	Kotalahti	13.5	1	Höyt. kanava
P. hypoleuca	3.5	1	Höyt. kanava	4.5	1	Niinivaara
P. modularis	22.4	1NW	Höyt. kanava	22.4	1	Lehmonniitty
A. pratensis	9.4	4	Vehkalahti	9.4	1	Hasanniemi

A. trigialis	29.4	2	Lehmonniityt	30.4	1	Höyt. kanava
A. cervinus	11.5	1	Vehkalahti	11.5	2	Kukkosensaari
M. alba	7.4	1	Hasanniemi	7.4	1	Linnunlahti
M. flava	4.5	1	Höyt. kanava	5.5	1	Kotalahti
L. excubitor	30.3	1	Matala	31.3	1	Siihtala
L. collurio	19.5	1	Höyt. kanava	20.5	1	Ukonniemi
S. vulgaris	20.3	4	Repolan kaatop.	25.3		parvia
C. cannabina	24.3	1	Niinivaara	29.3	3	Linnunlahti
C. erythrinus	19.5	1	Linnunlahti	19.5		useita
F. coelebs	29.3	1	Siilainen	29.3	1	Vehkaniitty
F. montifr.	31.3	1	Vehkaniitty	4.4	4	Repokallio
E. adreola	3.6	2	Kukkosensaari	6.6	1	Höyt. kanava
E. hortulana	5.5	3	Noljakka	7.5	1	Noljakka
E. rustica	6.5	1	Kanervalä	10.5	1	Siilainen
E. schoeniclus	8.4	1	Hasanniemi	8.4	2	Höyt. kanava
C. lapponicus	1.4	1	Vehkalahti	2.4	2	Vehkalahti
P. nivalis	29.3	12	Linnunlahti	31.3		useita

MUISTETTAVAA KESÄLLÄ 1974

Atlas-projekti

Tuloskaavakkeet palautettava aluevastaavalle (Reijo Erola)
elokuun loppuun mennessä

Tuulihaukka-projekti

Kaavakkeiden palautus aluevastaavalle (Reijo Erola) elokuun 10.
päivään mennessä

Muuttokysely 1974

Kevään muuttokyselykaavakkeet täytettyinä yksityiskohtaisesti
Matti Kapaselle 1.7. 1974 mennessä (os. Nahkurinkatu 10, 80150
Joensuu 15)

Älkää sotkeentuko suurten paperimäärään.